

Undervisningsmateriale

Halloween

Velkommen til Aalborg Symfoniorkesters skolekoncerter for 4. – 6. klasse. Vi glæder os til at spille for jer og i det følgende finder I vores forberedende materiale, der denne gang dækker alt fra musikalske øvelser til sjove aktiviteter og gyserhistorier.

Happy Halloween – men hvad er det egentlig?

På dansk hedder det Allehelgens aften og ligger ligesom de engelsksprogede landes Halloween d. 31. oktober. Danmark afskaffede faktisk Allehelgens aften med Helligdagsreformen af 1770, men de relevante tekster oplæses ved gudstjenesten første søndag efter 1. november, hvor kirken fejrer deres helgener og mindes de døde. Nu er Halloween så kommet til Danmark igen – men denne gang i den amerikanske form og det er den, vi skal lære lidt bedre at kende her.

Traditionelt har Halloween altid været forbundet med de døde, det dystre og uhyggelige, men i den amerikanske tradition handler det efterhånden mest om at have det rigtig sjovt på samme måde, som vi kender det fra vores fastelavn – både ift. til pynt, udklædning og 'slik eller ballade'.

Det allervigtigste er:

Udklædning

Vi håber, I kommer udklædte til koncert i jeres sjoveste, bedste, mest uhyggelige eller skøreste kostume. Find et derhjemme eller få inspiration til at lave jeres egne kostumer her: <https://funfamilycrafts.com/category/seasonal-holiday/holidays/halloween/halloween-costumes-halloween/>

Pynt

Dekorér jeres klasseværelse med alt fra edderkopper til græskar. Find inspiration her: <http://www.kreativmedungerne.dk/h%C3%B8jtider-og-anledninger/halloween>

Gyserhistorier

Se anbefalingerne nederst i materialet.

Musikken

*Hoe-down for a rodeo*_ <https://www.youtube.com/watch?v=6ajQYANLiug>

Amerikanske Aaron Copland (1900-1990), der har komponeret *Hoe-down for a rodeo*, var en meget alsidig komponist, der gerne lod sig inspirere af både jazz- og folkemusik.

Eksempel på musikkens betydning i film

Her er det en pudsig lille Buster Keaton-film.

- Prøv først at lytte til musikken og tal med eleverne om, hvad de mener musikken afspejler og hvad de kommer til at tænke på. Vis eleverne filmen uden lyd og tal med dem om, hvordan det var at se film, før der var lyd på.
- Se herefter filmen med lyd og tal med dem om betydningen og effekten af musikken. Filmen finder I her:
<https://youtu.be/fvxiUi6IFro>

Hvor får man idéen fra, til at skrive musik? Copland hørte violinisten William H. Stepp spille 'Bonaparte's Retreat' og brugte derefter melodien som grundlag for hele Hoe Down.

- Hør melodien her: <https://youtu.be/1yeQucos9-M>
- Og hør et HELT andet eksempel på, hvordan den samme melodi kan inspirere her:
<https://www.youtube.com/watch?v=N0FuFfcCZiE&feature=youtu.be>
- Lad eleverne komponere deres egen lille melodi med inspiration fra en kendt og enkel melodi (f.eks. ABC). Lær først eleverne den originale melodi (f.eks. på xylofon) og lad dem herefter eksperimentere med tempo, at skifte toner ud, at spille flere gange på hver tone osv.

Dance Macabre https://www.youtube.com/watch?v=YyknBTm_YyM

Den franske komponist Camille Saint-Saëns komponerede Dance Macabre i 1872 – først som en sang. Teksten var et digt af Henri Cazalis, der beskrev, hvordan Døden ved midnatstid til Halloween kalder kirkegårdens døde op af deres grave, så de kan danse dødedansen, mens Døden spiller violin til. Skeletterne danser hele natten indtil hanen galer ved solopgang og de må skynde sig ned i deres grave igen. Senere omskrev Saint-Saëns sangen til et stort orkesterværk – et såkaldt tonedigt, hvor violinen har erstattet sangeren og det er det, vi skal høre til koncerten.

- Kan I høre Døden? Violinen er her Dødens instrument. Violinen bliver ofte brugt som Dødens eller djævlens instrument i klassisk musik. I gamle dage troede mange mennesker faktisk, at violinen virkelig VAR et djævleinstrument og mange religiøse mennesker mente derfor, at violiner skulle brændes og at man ikke måtte invitere violinspillere indenfor i sit hjem.
- Kan I høre skeletterne? Xylofonen bruges til lyden af alle de raslende skeletter. Man kan næsten høre, hvordan knoglerne slår mod hinanden i dansen, når xylofonen spiller temaet.
- Halloween-sang <https://www.youtube.com/watch?v=x3Eg8Uifzml>
Lige som vores 'Fastelavn er mit navn' findes der også en Halloweensang og den skal I synge med på – på engelsk! Vi bruger kun de første 25 sekunder (omkvædet) ved koncerten, men hvis jeres elever er rigtig seje, kan I jo godt lære dem resten af sangen også.

Koncertens solister

Ved koncerten skal I høre to solister spille sammen med resten af orkestret. En solist er en, der spiller en melodi alene, mens resten af orkestret er mere i baggrunden som akkompagnement. Den ene solist er vores koncertmester og den anden er en musikskoleelev, der har vundet en konkurrence for at få lov til at spille for jer. Herunder kommer der øvelser, der kan give jeres elever en fornemmelse af, hvad det kræver at gå på scenen som solist.

Variation 1

- Vælg en elev, der skal være solisten. Denne elev skal vente uden for døren i 1 minut, mens resten af klassen aftaler at klappe ad solisten, når han/hun kommer ind 'på scenen'. Herefter skal solisten vente ind til der er helt stille i klassen og optræde med en selvvalgt aktivitet (f.eks. sang, dans, jonglere med bold, stå på hænder, spille, læse et digt). Når solisten er færdig klapper klassen (publikum), solisten bukker og forlader scenen igen.
- Refleksioner for solisten: Hvordan føltes det at stå deroppe og optræde helt alene? Hvad tænkte du på imens? Var det anderledes, end du havde forventet? Hvordan føltes det at stå uden for døren og vente på at komme ind og optræde? Hvordan havde du det med din optræden?
- Refleksioner for publikum: Hvad lagde I mærke til ved jeres kammerats optræden? Hvordan så hun/han ud, da han/hun gik på scenen? Var det med selvtillid? Hvad var han/hun rigtig god til og hvad kunne forbedres?

Variation 2

Del eleverne op i små grupper og lav ovenstående aktivitet, hvor hver elev skal prøve at være solist. Til sidst skal eleverne diskutere, hvordan de havde det og hvad de oplevede – både som solist og publikum.

Variation 3

- Lær eleverne at spille en let melodi (f.eks. ABC-sangen) på et instrument (xylofon ell. Lign.)
- Lær eleverne at spille et let akkompagnement (dette kan varieres i sværhedsgrad alt efter elevernes niveau).
- Udvælg en solist og sæt solomelodien og akkompagnementet sammen.
- Læreren eller en af de andre elever kan være dirigent og dermed den, der starter og stopper orkestret og sætter solisten ind, der hvor han/hun skal begynde at spille.
- Diskuter etiketten både for solisten og publikum (at publikum klapper, når solisten går på scenen, at de er stille, mens han/hun optræder og at de klapper, når han/hun er færdig, at solisten kommer på scenen udefra, bukker, optræder, bukker igen og går ud). Hvorfor tror I, man gør sådan? Ville I hellere gøre det på en anden måde?

Anbefalinger til gyselitteratur:

De dødes cirkus

Udgivet den **28-04-2017** af [Bodil Christensen](#)

Forfatter: [Bjarke Schjødt Larsen](#)

Illustrator: [Mads Themberg](#)

Sidetæl: 78

Forlag: [Høst & Søn](#) / Serie: [Zoom ind](#)

Udgivelsesår: 2017

Målgruppe: 11+

Den kolde følelse på ryggen havde spredt sig. Hår på arme og ben var frosset stive af frygt. Det var dem. De dødes cirkus.

Det er mørkt i skoven. Tore går alene mellem træerne, kun fulgt af lyset fra en batterisvag mobiltelefon. Hans ven Jørk har udfordret ham til at gå gennem den hjemsøgte skov, hvor sagnet fortæller, at et helt cirkus er forsvundet for år tilbage. Det er mørkt. Det er i korte sætninger, men det er uhyggeligt.

”Liget i mosen”, ”Mørkemanden”, ”Blod og tjære” og ”I skovens mørke” er andre titler i ”Zoom-ind”-gyserserien. Det er bøger, der er let-læselige, men har høj uhyggelighedsværdi. Det er vildt uhyggeligt med mørke skove, blod og spøgelse. Også ”De dødes cirkus” har en høj skrækfaktor. Her bliver Jørks krop og sind overtaget af en virkelig grønåret klovn med hævn bag den røde næse. Midt i mørket kæmper Tore og Jørk for at befri det døde cirkus og spøgelsesartisterne, alt imens de kæmper for deres eget liv også.

Illustrationerne af Mads Themberg lægger et ekstra lag af uhygge på teksten. Fx når Zarods ansigt ligger talende på bordet med cykelstyrsoverskæg og mørke øjne.

Det er korte bøger, der findes i ”Zoom-ind”-gyserserien: 78 sider med 13 kapitler og 14 sider med illustrationer. Korte bøger, men med en kompleks handling, hvor man skal følge med i teksten for at vide, hvem de onde er – og hvordan de bekæmpes.

Historier fra de syv grave

Udgivet den [10-04-2017](#) af [Bodil Christensen](#)

Forfatter: [Peter Mouritzen](#)

Sidetæl: 94

Forlag: [Jensen & Dalgaard](#)

Udgivelsesår: 2016

Målgruppe: 10+

"Hvorfor siger du vindelspæv? Du mener vel spindelvæv?"

Jeg legede lidt med ordene. Det sker, når man bor i hovedet på en forfatter.

"Jeg har læst din historie om pigen, der ville i praktik hos Digter Blå, der bor på Hertug Blåskægs Borg."

I "Historier fra de syv grave" leges der med ord, med historier og med forfatteren.

Når man er forfatter, kan man skabe sin egen verden. Det fortæller forfatteren i bogen allerede på side 1:

"Jeg er forfatter. Jeg skaber mine egne verdener. Jeg vælger, hvad der skal stå i mine bøger. Jeg leger med bogstaverne, som et barn leger med byggeklodser. Jeg udvælger de bogstaver, som jeg vil bygge ord af, og jeg vælger sætningerne. Jeg vælger de historier, jeg vil skrive, og hvilke jeg ikke vil skrive; jeg vælger hvilke personer, der skal være med i historien – og hvilke af disse personer, der skal leve eller dø. Det er mit hoved!"

Dette lange citat er med her for at give et indblik i, hvad det er, bogen kredser om. Det er en bog, i hvilken der leges med fiktionen.

En af karaktererne i bogen er en pige, hvis historieforfatteren ikke har fortalt endnu. Pigen vil dog have sin historie, og da forfatteren tager til Lissabon, følger hun efter ham for at få ham til at fortælle den. Dette fører den modstræbende forfatter (og pigen) til en kirkegård, hvor gravstenene fortæller uskrevne historier; "Historier fra hjerneboksen".

"Vi kom til kirkegårdsgærdet med lågen, der førte ud af De Dødes By, Cemiteria des Prazeras, og ind til ...."

Sådan får man de uforgævede historier fortalt i grænselandet mellem de levende og døde. Gravstenene er bøger, det er her, historierne ligger og venter.

"Skriv, så giver du os liv!", råber pigen, da natten er forbi og dagningen kommer. Så er det tid til at tage med sporvognen tilbage til hotellet og det almindelige liv.

Forfatteren får ordet, (som pigen ellers styrer gennem meget af bogen), i det sidste, kursiverede afsnit. Her står:

"Jeg traf dem i Lissabon. Liv og hendes lillebror. Det var heldigt for mig. For jeg havde brug for dem. Det var i oktober, husker jeg. Den måned, hvor Døden sliber sin kniv..."

Og her refereres tilbage til indledningen, hvor det lød:

"Det skete i oktober. Den måned, hvor Døden sliber sin le."

Måske også **Bibelstærk-bøgerne**. Læs i linket her: <https://www.bogbotten.dk/boganmeldelse/bibelstaerk/>

Det er de gammeltestamentlige fortællinger, og de er ... gyselige.

Aalborg Symfoniorkester glæder sig til at byde jer alle rigtig hjertelig velkommen til vores koncerter